

voorjaar 2020

Uitgeverij
kleine Uil

Verschijningskalender

december

Cultuur² Cultuuronderwijs voor het VO, Barend van Heusden, Astrid Rass en Jeroen Tans
Steeds Beter, Jan de Boer, Hans Donkers en Nart Wielaard

januari

Hoogkerk verandert – Van Lieuwerderwolde naar Groningen, Siep Eldering

februari

Prolegomena to Natural Law, Gottfried Achenwall (Edited by Pauline Kleingeld
Translated by Corinna Vermeulen)

maart

De hond die overstak, Jaap Krol
Reynaart de Vos, vertaling Ard Posthuma

april

De wensvader, Eric de Rooij

mei

Basisboek Literatuur 7e druk, Coorie Joosten, Coen Peppelenbos en Bart Temme
Litteraire wandeling Groningen 2.0, Roos Custers en Nick ter Wal
Groeten uit Den Haag, Robert Mulder

Recent verschenen

De klok (Regenboogreeks 3), Iris Murdoch (vertaling Hella S. Haasse)
Met huid en haar, Aldrik Pot & Barbara de Beaufort
Uitzicht op de Bosporus – Istanbul en de verhalen, Ronald Ohlsen
Ik ben een dame denkt ze, Corrie Joosten
Terug naar Rottumerplaat – Vogelwachtersdagboek, Aldrik Pot & Nicolette Branderhorst
Van oude mensen, de dingen die voorbijgaan, Louis Couperus (hertaling Michelle van Dijk)

Nicolette Branderhorst en **Aldrik Pot** gaan aan het begin van 2020 verder met de succesvolle boekhandelstournee die ze in 2019 waren begonnen na de verschijning van hun prachtige boek over Rottumerplaat.

Een groot deel van de opbrengst van *Terug naar Rottumerplaat* en de lezingen gaat naar de Werkgroep Excursies (WEX) van de Waddenvereniging.

Zie voor de actuele agenda: www.natuurspoor.com

Voorwoord

Uitgeverij kleine Uil bestaat 20 jaar en zoals met elk jubileum ben je vooral verbaasd over wat er in die tussentijd allemaal is gebeurd en waarom die 20 jaar in retrospectief slechts een flits in de eeuwigheid lijkt te zijn. Of zoals Schopenhauer al zei: 'Vom Standpunkt der Jugend aus gesehen ist das Leben eine unendlich lange Zukunft. Vom Standpunkt des Alters aus eine sehr kurze Vergangenheit.' We zijn intussen wat ouder geworden, maar hopelijk niet stakkerig wijs.

De uitgeverij werd in 2000 opgericht om het literaire blad *Tzum* onderdak te verlenen. DTP-er Diane Lippe en hoofdredacteur Coen Peppelenbos kwamen met dat verzoek bij mij en het was altijd mijn wens geweest om mooie boeken te maken. De afspraak werd gemaakt in een café en er stonden bitterballen op tafel. En nu zijn we zomaar 20 jaar verder.

De voorwaarden voor een uitgave in ons fonds zijn niet wezenlijk veranderd in al die jaren. Iedere auteur in spe houd ik voor dat we natuurlijk harstikke rijk willen worden van het boek. Mocht dat onverhoopt niet lukken dan willen we in ieder geval enorm veel plezier bij het maken hebben. Eerlijk gezegd is die laatste voorwaarde het belangrijkste. Alleen met zo'n instelling durf je het aan om een boek over de Groninger Blaarkop te maken of een vertaling uit te geven van de fascinerende Jiří Kratochvíl.

Tzum is inmiddels een niet weg te denken website geworden. De bezoekersaantallen groeien nog elk jaar en ook de auteursfamilie van de uitgeverij groeit navenant met ambitieuze en interessante schrijvers. Onze uitgaven passen nog net in drie boekenkasten, maar ook daar is binnenkort uitbreiding nodig.

We proosten dus even op die lezers die ons 20 jaar lang hebben gevonden en gaan dan weer op volle kracht verder als onafhankelijke, eigenzinnige uitgeverij.

Peter ten Hoor

Foto: Alfred Oosterman

Robert Mulder

Groeten uit Den Haag

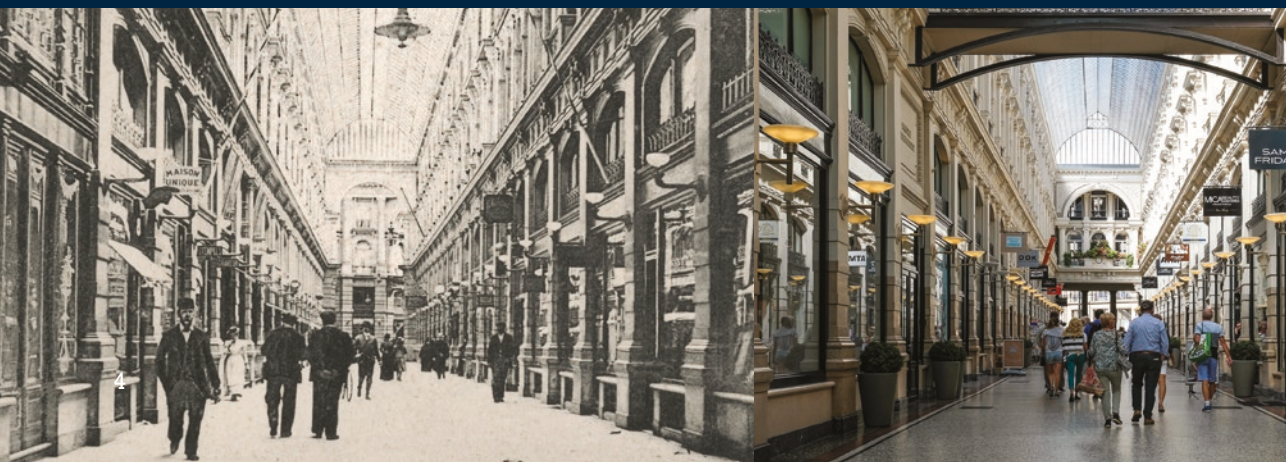
Een van oudsher levendige stad met een jong hart Je staat op dezelfde plek, maar in een andere tijd. Iedereen kent de vervreemdende sensatie van het kijken naar oude foto's. Het verleden is verdwenen, maar nog merkbaar in de details.

Robert Mulder zocht honderd oude foto's van de stad en maakte honderd recente foto's op exact dezelfde plek. In één oogopslag zie je de veranderingen in beeld. De beeldbepalende ministeries, het verschil tussen zand en veen en de nabijheid van de zee hebben het aangezicht van de stad bepaald.

Groeten uit Den Haag laat zien wat er verdwenen en verschenen is in de stad. Door de oude en nieuwe foto's in groot formaat naast elkaar te zetten, blijf je gefascineerd kijken naar de veranderingen. De ene keer valt de vergelijking uit in het voordeel van het verleden, de andere keer in het voordeel van het heden. De vooruitgang gaat soms gepaard met een dosis weemoed.

Groeten uit Den Haag

- ▶ Robert Mulder
- ▶ Uitvoering:
genaaid gebonden,
geheel full colour
- ▶ Formaat:
30 x 30 cm
- ▶ Pagina's: 216
- ▶ Prijs: € 29,95
- ▶ ISBN
9789493170179
- ▶ Verschijnt:
mei 2020
- ▶ Omslagontwerp:
247design
- ▶ Auteursportret:
Alfred Oosterman
- ▶ Omslagfoto:
Robert Mulder

GROETEN UIT

HONDERD JAAR VERANDERINGEN IN DE STAD

DEN HAAG

Robert Mulder is fotograaf, schrijvend journalist en auteur. Daarnaast is hij werkzaam als docent fotografie. Zijn voorkeur gaat uit naar thematische projecten waarin hij fotografie en schrijven combineert. Hij publiceerde eerder *Groeten uit Rotterdam* (2017), *Groeten uit Amsterdam* (2016) en in samenwerking met fotografencollectief PS *Groeten uit Groningen* (2013) en *Groeten uit Leeuwarden* (2014).

GROETEN UIT HONDERD JAAR VERANDERINGEN IN DE STAD AMSTERDAM

Groeten uit Amsterdam

Robert Mulder

ISBN 9789491065941

(hardcover)

€ 29,95

Groeten uit Amsterdam

Robert Mulder

ISBN 9789491065958

(softcover)

€ 25,00

GROETEN UIT HONDERD JAAR VERANDERINGEN IN DE STAD ROTTERDAM

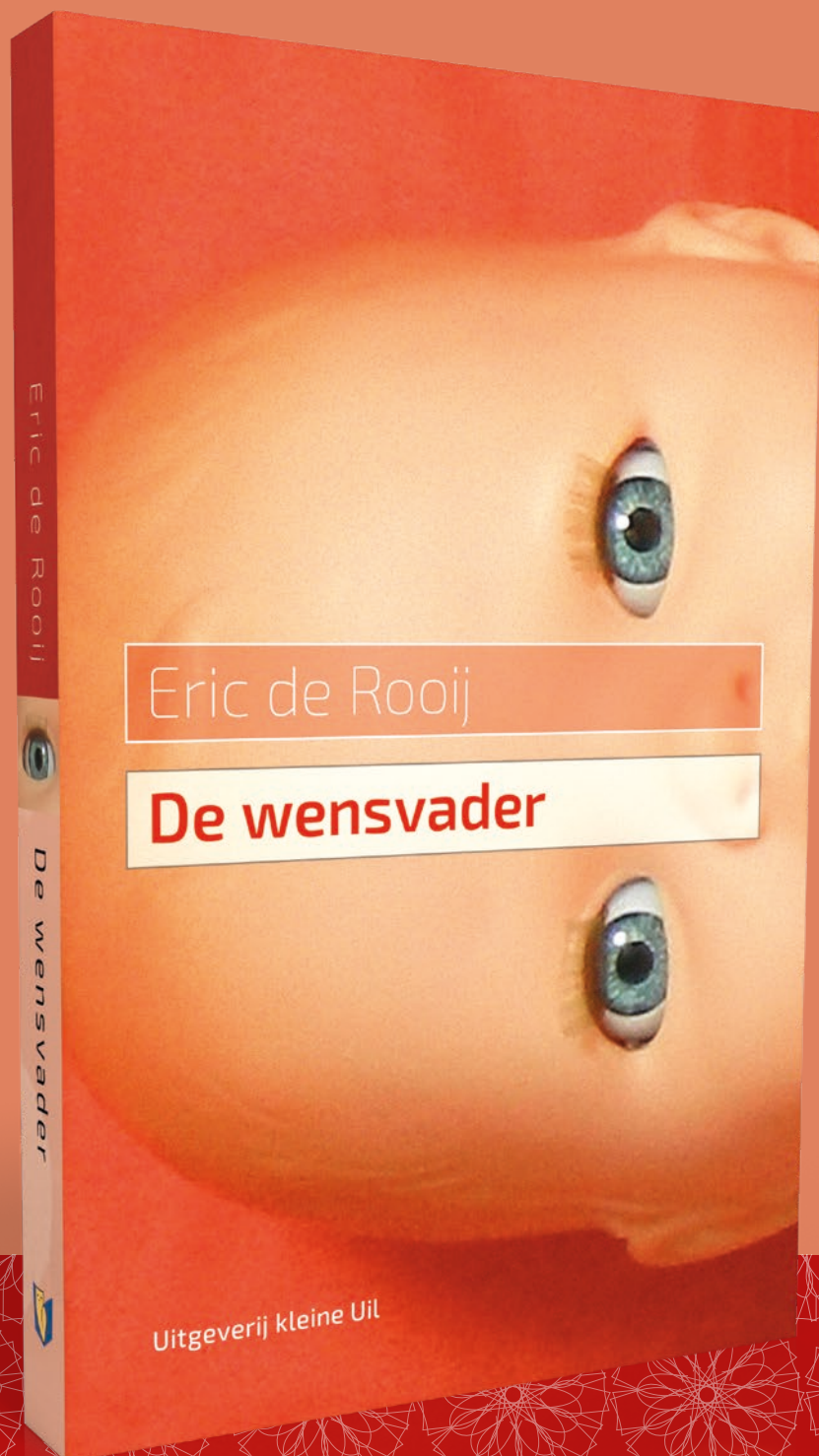
Groeten uit Rotterdam

Robert Mulder

ISBN 9789492190475

€ 25,00

Eric de Rooij

De wensvader

Erik Poelman leidt al jaren een kalm bestaan als Leonie hem vraagt voor het vaderschap van haar kind. Haar vraag komt precies op het goede moment. Het bestaan thuis, met poes en man Aad, is een sleur geworden. In het verzorgingshuis waar hij werkt, gaat iedereen dood. Erik wil leven en het leven doorgeven. Dan benadert ook vriendin Sonja hem met de vraag of hij donor wil worden.

**Over het verlangen
naar vriendschap, liefde,
seks en nageslacht.**

De wensvader gaat over veertigers op drift en oude mensen die het leven afronden. Een tragikomedie waarin mensen de strijd aangaan met hun lichamelijk verval, de biologische klok en smartphones. Terloops worden ethische dilemma's rondom nieuw en voltooid leven aangesneden.

Eric de Rooij (Hilversum, 1965) schreef literaire wandelgidsen, recensies en poëzie. In 2018 verscheen zijn meest recente dichtbundel *Hongerklap*. In het dagelijks leven is hij humanistisch geestelijk begeleider. *De wensvader* is zijn romandebuut.

De wensvader

- ▶ Eric de Rooij
- ▶ Vertaler: Ard Posthuma
- ▶ Uitvoering: garenloos gebrocheerd
- ▶ Pagina's: ca. 256
- ▶ Prijs: € 19,95
- ▶ ISBN 9789493170186
- ▶ Verschijnt: april 2020
- ▶ Omslagontwerp: 247design
- ▶ Auteursportret: Alfred Oosterman
- E-book
- ▶ ISBN 9789493170193
- ▶ Prijs: € 9,99

Jaap Krol

De hond die overstak

Tzum–reeks 14

Veel mensen in de verhalenbundel *De hond die overstak* vechten tegen zichzelf, maar nog meer tegen anderen. Het zijn einzelgangers die aan zelfoverschatting lijden, opportunisten die zich buitenspel wanen of roekeloze bankzitters voor wie vluchtgedrag een manier van overleven is. Er zijn natuurlijk veel meer kwalificaties te bedenken – ‘idiot’, ‘mannetje’, ‘flapdrol’ – maar je kunt ook overdrijven. Er zijn ook nog de hopeloze naïevelingen of de sluwe weldenkers, die zich noodgedwongen in moeten laten met deze lieden. De kracht van deze verhalen is ook dat ze zich afspelen tegen de meest alledaagse decors. Dat kan een portiekflat zijn, maar ook een kantoor of een stadsbus. Verhalen die schuren en scheuren, op weg naar het demasqué.

Jaap Krol (1970) schrijft verhalen, columns en recensies in zowel het Fries als Nederlands voor het *Friesch Dagblad*, het cultureel opinieblad *De Moanne*, straatmagazine *De Riepe* en *Tzum*. Voor de Friestalige roman *M/F* ontving hij de Fedde Schurerprijs. Daarnaast is hij tentoonstellingsredacteur voor *G-Geschiedenis*.

De pers over eerder werk:

‘Met zijn nieuwe verhalenbundel, *It fûgelgebed*, heeft hij zijn vroegere werkwijze geperfectioneerd. Elk verhaal is met zorg en beleid geconstrueerd.’

Geart Tigchelaar op *Ensafh*

JAAP KROL

De hond die overstak

De hond die overstak (Tzum 14)

- ▶ Jaap Krol
- ▶ Formaat: 12,5 x 20 cm
- ▶ Pagina's: ca. 128
- ▶ Prijs: € 16,00
- ▶ ISBN 9789493170209
- ▶ Verschijnt: maart 2020
- ▶ Omslagontwerp: 247design
- ▶ Auteursportret: Alfred Oosterman

E-book

- ▶ Prijs: € 7,50
- ▶ ISBN 9789493170216

TZUM
reeks

Vertaald door Ard Posthuma

Reynaert de Vos

Reynaert de vos wordt door diverse dieren aangeklaagd op de hofdag van Koning Nobel. De koning stuurt achter-eenvolgens Bruun de beer, Tibeert de kater en Grimbeert de das erop uit om de vos op te halen zodat er recht gesproken kan worden. Waar de eerste twee jammerlijk mislukken door hun domheid en vraatzucht lukt het Grimbeert om Reynaert mee te nemen naar het hof. Het recht lijkt te zegevieren, ware het niet dat Reynaert ook dan nog een sluw plan heeft om zijn straf te ontlopen.

Voor scholieren, studenten
en echte lezers

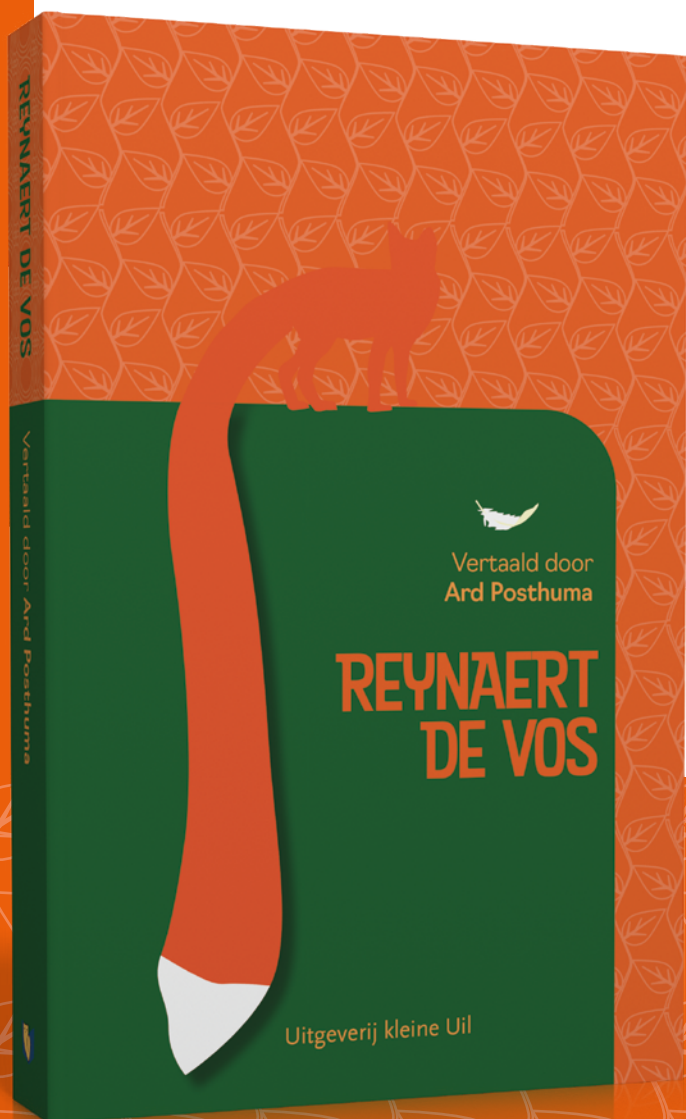
Er is waarschijnlijk geen tekst in de Nederlandstalige literatuur die zo tot de verbeelding spreekt als *Reynaert de Vos*. De fabelachtige vertaling van Ard Posthuma is met deze editie eindelijk weer leverbaar en staat naast de oorspronkelijke tekst uit het Comburgse handschrift.

Reynaert de Vos ontbreekt op geen enkel canonlijstje. Een vos die zich moet verantwoorden aan het hof, maar iedereen steeds te slim af is. Humoristisch en wreed, maatschappijkritisch en spannend. Het verhaal uit de dertiende eeuw blijft na al die tijd nog fier overeind.

Ard Posthuma maakte hooggeprezen vertalingen van klassiekers zoals *Faust* van Johann Wolfgang Goethe, *De graal* van Chrétien de Troyes, maar hij vertaalt ook moderne auteurs als Christian Kracht en Ingo Schulze.

‘Het hoogtepunt van de
Middelnederlandse
literatuur.’

Literatuurgeschiedenis.nl

Reynaert de Vos

- ▶ Vertaler: Ard Posthuma
- ▶ Uitvoering:
garenloos gebrocheerd
- ▶ Pagina's: ca. 256
- ▶ Prijs: € 17,50
- ▶ ISBN 9789493170223
- ▶ Verschijnt: maart 2020
- ▶ Omslagontwerp en
opmaak: Riëtte van Zwol

Reynaert de Vos is het tweede deel in een reeks hertaalde klassiekers uit de Nederlandstalige literatuur. Eerder verscheen *Van oude mensen, de dingen die voorbijgaan* van Louis Couperus in een hertaling van Michelle van Dijk.

‘Bijzonder moment, belangrijk initiatief!’

Jeroen Dera, Radboud Universiteit Nijmegen

 Nu Full colour. Nog meer illustraties.

Basisboek literatuur

- ▶ Corrie Joosten, Coen Peppelenbos en Bart Temme
- ▶ Uitvoering: genaaid gebrocheerd, geheel full colour
- ▶ Formaat: 17 x 24 cm
- ▶ Pagina's: ca. 350
- ▶ Prijs: € 37,50
- ▶ ISBN 9789493170247
- ▶ Verschijnt: mei 2020
- ▶ Omslagontwerp: Hans Wubs

Corrie Joosten, Coen Peppelenbos en Bart Temme

Basisboek literatuur

De zevende druk alweer van het succesvolle *Basisboek Literatuur*. Opnieuw geactualiseerd en uitgebreid. Het *Basisboek Literatuur* is een onmisbaar naslagwerk voor studenten, scholieren en deelnemers aan leeskringen. Wat is een enjambement? Welke argumenten kom je tegenkomen in een recensie? En wat is ook alweer een zeugma?

Het *Basisboek Literatuur* is geschreven door Corrie Joosten, Coen Peppelenbos en Bart Temme (vakgroep Nederlands van NHL Stenden).

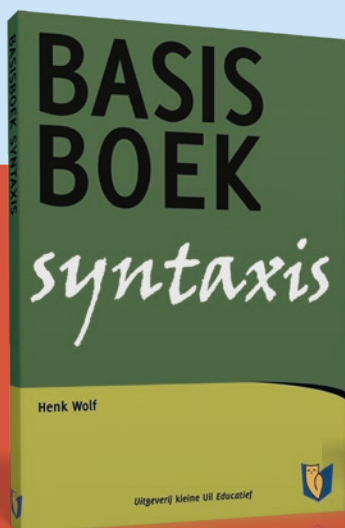
Het *Basisboek Literatuur* is bedoeld voor studenten Nederlands in de bachelor en de master en voor leerlingen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs die meer willen dan een doorsnee literatuurmethode aanbiedt. Voor docenten Nederlands is het boek een welkom naslagwerk.

Basisboeken ook beschikbaar via BUKU

BUKU is een streaming-dienst voor studieboeken die veel meer mogelijkheden biedt dan alleen 'het papieren boek achter glas'.

Probeer BUKU gratis
<https://buku.io/abonnement/>

In deze educatieve reeks verschenen eerder het *Basisboek Syntaxis* en het *Basisboek Historische Taalkunde*.

Reisboeken

Achter de sluier het land – Reizen door Iran

Alexander Reeuwijk

ISBN 9789491065903

€ 17,50

De hoed van Federico – Highlights en hotspots van literair Spanje

Marijke Arijs

ISBN 9789492190529

€ 17,50

De kinderen van papa Koto – Een rondreis door Madagaskar

Jan Boonstra

ISBN 9789077487969

€ 18,50

De wandelstok van Virginia Woolf – reisverhalen

van o.m. Lucas Zandberg, L.H. Wiener en Rob van Essen.

ISBN 9789492190192

€ 17,50

Dwarrelende bloesem, knipperend neonlicht – Verhalen uit Tokio

Caroline van Ommeren

ISBN 9789492190369

€ 17,50

Het land onder de Witte Parasol – Een reis door Laos

Roel Thijssen

ISBN 9789492190505

€ 17,50

Bannelingen en bohemiens –

De verborgen werelden van Parijs

Marona van den Heuvel

ISBN 9789492190130

€ 17,50

Uitzicht op de Bosporus – Istanbul en de verhalen

Ronald Ohlsen

ISBN 9789492190482

€ 18,50

Voor de liefhebber van Cees Nooteboom en Lieve Joris

Varanen, orang-oetans en paradijsvogels – Reizen met Alfred Russel Wallace door Indonesië

Alexander Reeuwijk

ISBN 9789492190758

€ 18,50

Veertigduizend engelen – Een rondreis door Ethiopië

Jan Boonstra

ISBN 9789077487969

€ 18,50

Wie op vakantie gaat kan niet meer zonder de reisboeken van Uitgeverij kleine Uil. Voor mensen die meer willen weten dan het reisgidsje aanbiedt. Cultuur, historie en avontuur. Schrijvers die de weg weten en de u de weg wijzen. Ook voor de thuislezers.

PARIS

IRAN

SPANJE

MADAGASKAR

REISVERHALEN

TOKIO

LAOS

ISTANBUL

INDONESIË

ETHIOPIË

Roos Custers en Nick ter Wal

Literaire wandeling Groningen 2.0

Ellen Deckwitz en Tommy Wieringa hebben in Groningen gestudeerd. Wieringa kreeg het advies om zijn studie geschiedenis op te geven en fictie te gaan schrijven. Deckwitz zette haar eerste poëtische stappen in De Dichtclub. Beiden werden succesvol. Groningen is een broedplaats van literaire talenten. Velen zwermen uit na hun studie, anderen blijven. Grote kans dat u in de binnenstad een schrijver in het wild tegenkomt. In de *Literaire wandelgids Groningen* nemen Roos Custers en Nick ter Wal u mee langs opmerkelijke literaire plekken in Groningen en Haren. In welk huis aan de Ossenmarkt woonde Willem Frederik Hermans? Waar liep Belcampo? Aan welk cafétafeltje zaten Jean Pierre Rawie en zijn dichtbroeder Driek van Wissen? Op welk terras begint de grote liefde in de roman *Magnus* van Arjen Lubach?

Roos Custers (1977) is redacteur voor diverse uitgeverijen, presentator van de talkshow *Onder de vulkaan* en docent bij de Schrijversvakschool Groningen. Ze geeft lezingen over meesterwerken uit de literatuur.

Nick ter Wal (1983) is publicist en antiquaar. Hij stelde *De kunst is mijn slagveld* samen, het brievenboek van Nanne Tepper. In 2017 won hij het Hendrik de Vriesstipendium, resulterend in *De schrijfmachine*, een portret van schrijver Ferdinand Langen.

Literaire wandeling Groningen 2.0

- ▶ Roos Custers en Nick ter Wal
- ▶ Uitvoering: garenloos gebrocheerd
- ▶ Formaat: 10 x 17 cm
- ▶ Pagina's: ca. 144
- ▶ Prijs: € 12,50
- ▶ ISBN 9789493170230
- ▶ Verschijnt: mei 2020
- ▶ Omslagontwerp: 247design

Hilda Idema | aquarel door Alida Pott | Groninger Museum

 Tweede druk bij solotentoonstelling

GRONINGER MUSEUM

Alida Pott & De Ploeg

21 juni – 20 september 2020

Doeke Sijens

Aangeraaakt door een nieuw licht Alida Pott & De Ploeg

‘Hoe kon Alida zo kwijt raken,’ schreef Joyce Roodnat in *NRC Handelsblad*. Ze ontdekte haar werk in 2018 op de grote overzichtstentoonstelling *Avant-garde in Groningen. De Ploeg 1918-1928*. In dezelfde periode verscheen een boek van Doeke Sijens over haar leven en werk. ‘Ik lees ’m en watertand bij de afbeeldingen van haar werk.’

Sindsdien gaat het hard. In 2019 maakte het werk van Alida Pott deel uit van de tentoonstelling *Meesterlijke vrouwen* in het Stedelijk Museum in Schiedam. In 2020 krijgt Alida Pott een solotentoonstelling in het Groninger Museum.

Tot de kopgroep van kunstkring De Ploeg, die in de jaren twintig in Groningen voor een revolutie in de kunst zorgde, behoorde één vrouw: Alida Pott (1888-1931). Haar werk viel direct op, vooral vanwege het opvallend heldere kleurgebruik. Binnen De Ploeg was zij enkele jaren zeer actief en vervulde zij verschillende bestuursfuncties. Door haar vroege dood verdween haar werk echter lange tijd uit de aandacht. Die aandacht voor haar werk is er nu wel, mede dankzij het boek *Aangeraaakt door een nieuw licht*.

Aangeraaakt door een nieuw licht – Alida Pott & De Ploeg

- Doeke Sijens
- Pagina's: 128
- Prijs: € 27,50
- ISBN 9789492190741

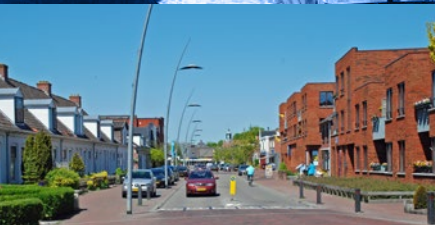
‘Terecht eerherstel voor een beeldend kunstenaar die in de vergetelheid raakte. Mooi vormgegeven monografie met heerlijk veel afbeeldingen.’

Biblion

Siep Eldering

Hoogkerk verandert – Van Lieuwerderwolde naar Groningen

Hoogkerk verandert schetst de ontstaansgeschiedenis van Hoogkerk en de verandering in de loop der eeuwen van een agrarische nederzetting naar een industriedorp. De nadruk ligt op de periode dat Hoogkerk als zelfstandige gemeente functioneerde, van 1811 tot 1969. Vóór die tijd was het onderdeel van Lieuwerderwolde en Aduard, na 1969 een wijk van Groningen.

Het Hoendiep, de doorgaande scheepvaartroute van Groningen naar Friesland, trok nieuwe bewoners aan. Van 1800 tot 1900 vestigen zich een smid, meerdere scheepsjagers en een aantal molenaars aan het Hoendiep. Met de komst van de suiker- en de strokartonfabriek groeit de bevolking explosief. Er komen niet alleen fabrieksarbeiders naar Hoogkerk maar ook ambachtslieden, kruideniers, bakkers en slaggers. Zij vestigen zich hoofdzakelijk langs de doorgaande routes.

Vroeger was het normaal dat een plaatselijke timmerman-aannemer het tekenwerk en de bouw van een woning verzorgde. Samen met de plaatselijke middenstanders hebben zij bijgedragen aan het veranderde straatbeeld.

Dit boek geeft een overzicht van al deze veranderingen, de komst van fabrieken, ambachtslieden en middenstanders, de uitbreidingsplannen en de groei van de bevolking.

Siep Eldering (1943) is geboren en getogen Hoogkerker. Zijn betovergrootvader Cornelis Hermanus Eldering vestigde zich in 1892 in Hoogkerk als timmerman/aannemer. Het bedrijf ging over van vader op zoon. Siep Eldering heeft aanvankelijk in het bedrijf van zijn vader gewerkt; later is hij verder gegaan als zelfstandig bouwkundig adviseur. Hij was van huis uit geïnteresseerd in bouw en architectuur. Na zijn pensioen heeft hij zich verdiept in zijn familiegeschiedenis en in de veranderingen in Hoogkerk gedurende de afgelopen 100 jaar.

HOOGERK VERANDERT

van Lieuwerderwolde naar Groningen

SIEP ELDERING

Uitgeverij kleine Uil

Hoogkerk verandert

- Uitvoering: genaaid gebonden, geheel full colour
- Formaat: 17 x 24 cm
- Pagina's: 256
- Prijs: € 25,00
- ISBN 9789493170162
- Verschijnt: januari 2020
- Opmaak: Riëtte van Zwol

Natuurboeken

De onsterfelijke nachtegalen –
natuurdagboek

Aaldrik Pot, Barbara de Beaufort

ISBN 9789492190451

€ 18,50

Met huid en haar – brieven over
het verlangen naar buiten

Aaldrik Pot, Barbara de Beaufort

ISBN 9789493170001

€ 18,50

BARGERVEEN – Grenzeloos groeiend

Aaldrik Pot, Jans de Vries, Fré Strating en

Henk van den Brink

ISBN 9789492190864

€ 25,00

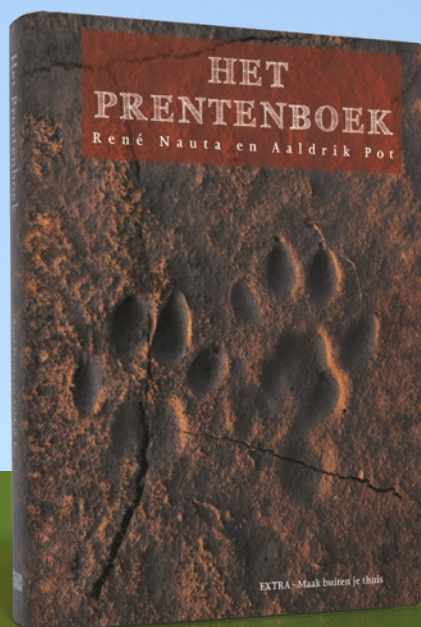
De paden op, de lanen in en de velden door. Of het nu de prachtig geïllustreerde boeken over Rottumerplaat of Bargerveen zijn, de contemplatieve dagboek-brieven van Barbara de Beaufort en Aaldrik Pot of het *Bushcraft Handboek* of *Het Prentenboek* waarvoor u echt naar buiten moet. Volg de sporen en weet hoe de hazen lopen.

**Terug naar Rottumerplaat –
Vogelwachtersdagboek**

Aaldrik Pot, Nicolette Branderhorst

ISBN 9789493170025

€ 29,95

Het Prentenboek

Aaldrik Pot, René Nauta

ISBN 9789082453812

€ 39,00

Bushcraft Handboek

Beke Olbers, René Nauta

ISBN 9789082453805

€ 29,95

Jan de Boer, Hans Donkers en Nart Wielaard

Steeds Beter

– Op weg naar digitaal leiderschap

Steeds Beter

- Jan de Boer, Hans Donkers en Nart Wielaard
- Uitvoering: genaaid gebonden, geheel full colour
- Formaat: 17 x 24 cm
- Pagina's: 192
- Prijs: € 29,95
- ISBN 9789493170148
- Verschenen: december 2019
- Omslagontwerp en opmaak: Riëtte van Zwol en Mirjam Kroondijk
- Auteursportretten: Mirella Boot
- E-book
- ISBN 9789493170216
- Prijs: € 19,95

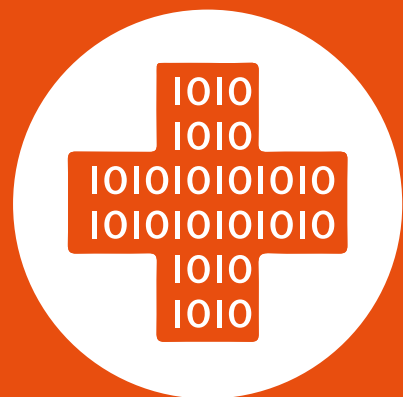
Digitale technologie is een essentieel onderdeel van moderne zorg en kan patiënten en zorgprofessionals veel gemak opleveren. Maar dat gaat niet vanzelf. Allerlei veelbelovende nieuwe concepten blijken lastig te vertalen naar de praktijk. Bovendien ligt het verandertempo laag. Dat mogen we niet accepteren. De patiënt verdient beter, evenals de zorgprofessionals die het elke dag moeten waarmaken.

Er is dan ook leiderschap nodig om digitalisering van de zorg krachtig vorm te geven. Dat begint met inzicht in wat er nodig is om de mogelijkheden ook echt te realiseren. Jan de Boer, Hans Donkers en Nart Wielaard zetten dat haarscherp neer en laten in interviews met ervaringsdeskundigen zien tegen welke uitdagingen zij aanlopen. Zodat leiders de digitale transformatie met meer vertrouwen in kunnen gaan en de zorg steeds beter kunnen maken.

Jan de Boer (1969) staat al meer dan vijftientig jaar als IT-strategieadviseur directies, bestuurders en toezichthouders bij in complexe technologische verandertrajecten. Zijn ervaring maakt hem een specialist op het gebied van het vormgeven van innovatieve IT-strategieën in de zorgsector. Naast adviseur treedt hij op als spreker en is hij auteur van diverse onderzoeksrapporten. Hij schreef eerder het boek *IT in de zorg*.

Hans Donkers (1965) ondersteunt directies, bestuurders en toezichthouders bij complexe verandertrajecten en bijbehorende technologievraagstukken. Hij doet dit vanuit een analytische en oplossingsgerichte aanpak. Met zijn dertig jaar ervaring als manager, docent en bestuurder en als trusted advisor en IT-auditor bedient hij een breed scala aan cliënten.

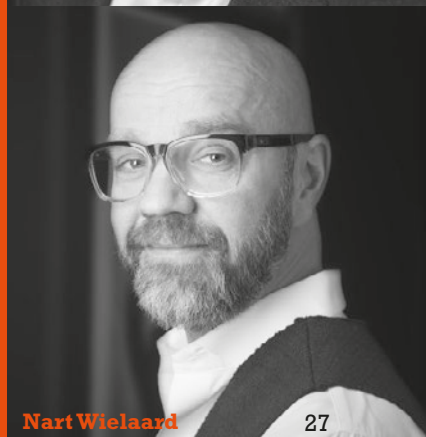
Nart Wielaard (1970) werkt op het snijvlak van technologie, maatschappij en bedrijfsleven. Hij brengt complexe onderwerpen terug tot overtuigende en begrijpelijke verhalen en doet dat in de rol van schrijver, spreker en adviseur. Hij schreef onder meer de bestsellers *Wij zijn Big Data* en *Vertrouwen in de slimme samenleving*.

Jan de Boer

Hans Donkers

Nart Wielaard

University of Groningen Press

University of Groningen Press (UGP) ondersteunt redacties en auteurs bij het oprichten en publiceren van digitale wetenschappelijke tijdschriften en boeken. Met deze dienstverlening wil UGP haar kennis over digitaal uitgeven van tijdschriften en boeken inzetten om redacties en auteurs, verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen, te ondersteunen.

ugp.rug.nl

UGP geeft naast tijdschriften ook boeken en seriepublicaties uit. Deze publicaties worden bij voorkeur open access uitgegeven in pdf en/of e-pub eventueel aangevuld met printing on demand.

Er zijn drie categorieën publicaties te vinden:

- Wetenschappelijke publicaties;
- Seriewerken;
- Campus publicaties en publieksboeken: de meer populaire publicaties van en over de RUG.

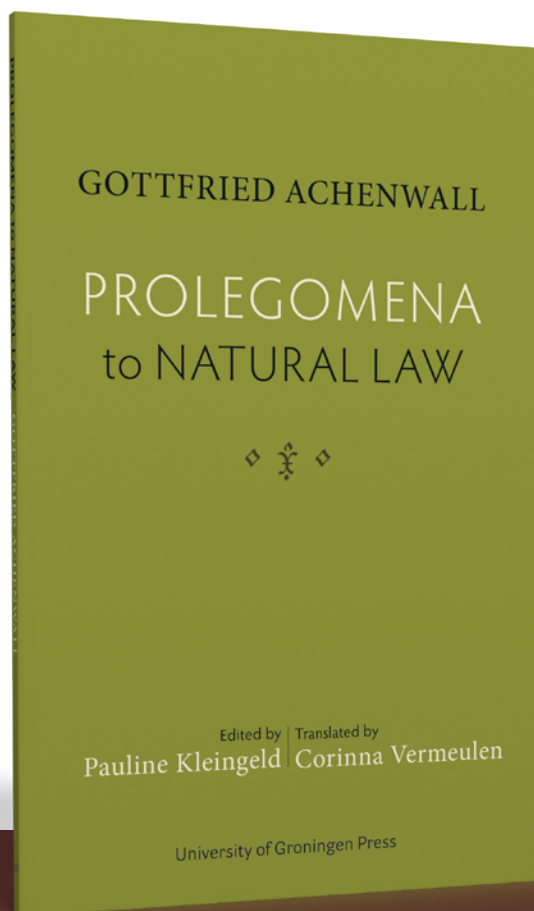
University of Groningen Press provides a publishing platform for journals, books and other outlets by faculty and researchers working at or with the University of Groningen. The preferred publishing model is open access, enabling any researcher or interested reader around the world to find and access the information, without barriers.

Besides journals UGP publishes books and series. These publications are published open access, usually in PDF format.

There are three types of publications:

- Scholarly Publications
- Series
- Campus Publications and Trade Books, the more popular publications by and about the University of Groningen

De fysieke boeken van University of Groningen Press worden in samenwerking met Uitgeverij kleine Uil gedistribueerd.

Gottfried Achenwall

Edited by Pauline Kleingeld
Translated by Corinna Vermeulen

Pauline Kleingeld is Professor of Philosophy at the University of Groningen, the Netherlands.

Corinna Vermeulen, PhD, is a professional translator and has translated Latin works by Grotius, Descartes, and Spinoza.

This is the first English translation of the *Prolegomena iuris naturalis* by Gottfried Achenwall (1719–1772). In this book, Achenwall presents the philosophical foundation for his comprehensive theory of natural law. The book is of interest not only because it provides the basis for a careful, systematic, and well-respected eighteenth-century theory of natural law in the Leibniz-Wolffian tradition, but also because it sheds important light on the work of Immanuel Kant. Achenwall's work influenced Kant's legal and political philosophy as well as his ethics, and it is indispensable for understanding Kant's *Feyerabend Lectures on Natural Law* and his *Metaphysics of Morals*. The present volume complements the translation of Achenwall's handbook, *Natural Law*.

Prolegomena to Natural Law

Prolegomena to Natural Law

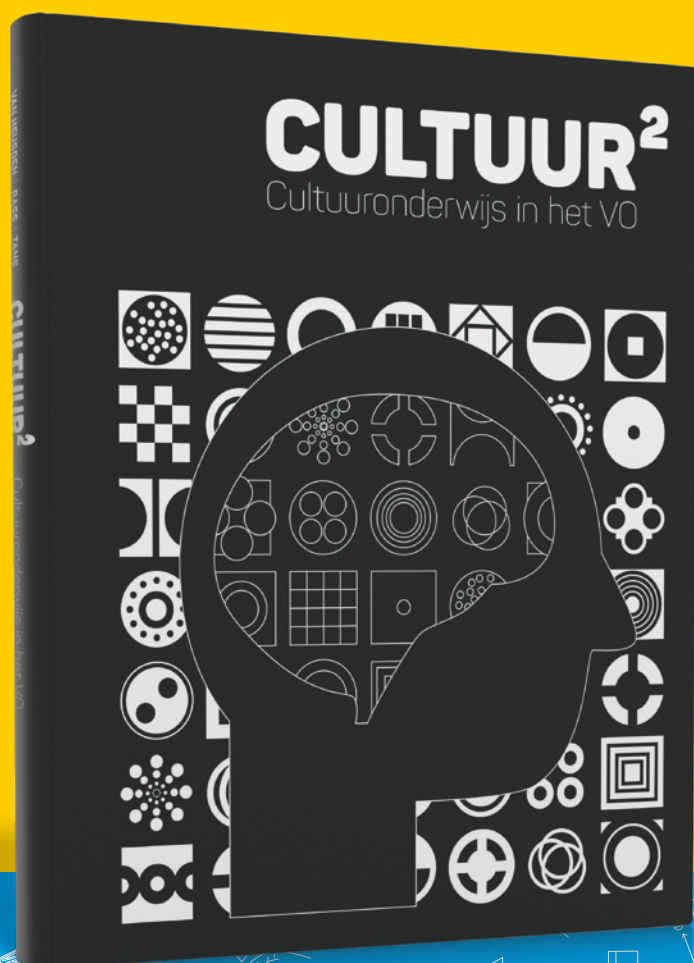
- ▶ Author: Gottfried Achenwall
- ▶ Edited by Pauline Kleingeld
- ▶ Translated by Corinna Vermeulen
- ▶ Cover design / typesetting: Riëtte van Zwol
- ▶ ISBN (print) 9789403422541
- ▶ Price: € 25,00
- ▶ Released: February 2020

Open Access versions

- ▶ ISBN ePDF 9789403422534
- ▶ ISBN eBook 9789403422558

Cultuuronderwijs is onderwijs in cultureel bewustzijn. Dit bewustzijn is het menselijk vermogen om te reflecteren op cultuur: op wat mensen (mee)maken, denken en doen. Je kunt dit bewustzijn op allerlei manieren uitdrukken: in taal of met kunstwerken bijvoorbeeld, met muziek, of door je op een bepaalde manier te gedragen. Cultureel bewustzijn krijgt vorm in het nieuws en in de geschiedschrijving, in religie en politiek, in de kunsten en in de filosofie. Het bepaalt je zelfbeeld en identiteit en geeft richting aan je handelen. Een rijk en veelzijdig cultureel bewustzijn vormt een stevige basis voor betrokken en kritisch burgerschap.

Barend van Heusden is hoogleraar Cultuur en Cognitie aan de Rijksuniversiteit Groningen. Tussen 2009 en 2014 leidde hij het onderzoeksproject Cultuur in de Spiegel, naar een doorlopende leerlijn cultuuronderwijs.

Astrid Rass is zelfstandig onderwijskundige kunst- en cultuuronderwijs, docent aan de master Kunsteducatie van ArtEZ en onderwijskundige bij de Vereniging CultuurProfielScholen PO en VO.

Jeroen Tans werkte als onderwijzer in het speciaal basisonderwijs, in het vernieuwingsonderwijs en was docent onderwijskunde aan de pabo.

University of Groningen Press
De boeken van University of Groningen Press worden in samenwerking met Uitgeverij kleine Uil gedistribueerd.

Barend van Heusden, Astrid Rass en Jeroen Tans

Cultuur²

Cultuuronderwijs in het VO

Onze cultuur verandert snel. We zijn mondialer, digitaler en democratischer dan ooit. Cultuur hangt altijd samen met waarden, maar wat van waarde is, is vaak minder vanzelfsprekend. *Cultuur² Cultuuronderwijs in het VO* biedt een nieuwe manier van denken over cultuur en cultuuronderwijs.

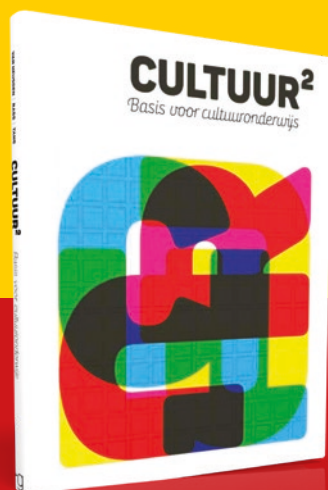
Cultuur² Cultuuronderwijs in het VO biedt een stevig onderliggend kader voor samenhangend cultuuronderwijs, omdat het laat zien dat (en hoe) de cultuurvakken elkaar aanvullen. Ze ondersteunen samen het ontwikkelen van het cultureel bewustzijn van leerlingen, in al zijn verschijningsvormen. Inzicht in deze samenhang maakt lessen interessant en zinvol.

De uitgewerkte praktijkvoorbeelden helpen je bij het ontwikkelen van een (school)visie op cultuur en cultuuronderwijs. Hoe kun je de cultuur en de ontwikkeling van je leerlingen leren kennen en hoe vul je met die kennis op je school cultuuronderwijs in?

Doelgroep *Cultuur² Cultuuronderwijs in het VO* is geschreven voor docenten in de cultuurvakken van het voortgezet onderwijs: Nederlands, moderne vreemde talen, klassieke talen, geschiedenis en erfgoed, maatschappijleer en burgerschap, mediawijsheid, levensbeschouwing, de kunstvakken en filosofie.

Cultuur² – Cultuuronderwijs in het VO

- ▶ Barend van Heusden, Astrid Rass en Jeroen Tans
- ▶ Uitvoering: genaaid gebonden, geheel full colour
- ▶ Formaat: 18 x 23 cm
- ▶ Pagina's: 128
- ▶ Prijs: € 29,95
- ▶ ISBN 9789403422183
- ▶ Verschijnt: januari 2020
- ▶ Omslagontwerp en opmaak: JUSTAR grafische ontwerpers

Cultuur² Cultuuronderwijs in het VO bouwt voort op *Cultuur² Basis voor cultuuronderwijs*. Samen bieden deze twee boeken een stevige basis voor een doorlopende leerlijn cultuuronderwijs PO-VO.

Cultuur² – Basis voor cultuuronderwijs

- ▶ ISBN 9789023254867
- ▶ 152 p., geheel full colour
- ▶ Formaat: 18 x 23 cm
- ▶ Prijs: € 29,95

>g uitgeverij
koninklijke van gorcum

Uitgever

Peter ten Hoor

p.ten.hoor@kleineuil.nl

050 317 64 10

Redactie

Coen Peppelenbos

coen.peppelenbos@kleineuil.nl

050 317 64 12

Verkoop

Wilma Hartsuiker

wilma.hartsuiker@kleineuil.nl

050 317 64 15

Vertegenwoordiging

Daan Nijman

daan.nijman@kleineuil.nl

06 2266 9316

Uitgeverij kleine Uil

Atoomweg 9A

9743 AJ Groningen

www.kleineuil.nl

info@kleineuil.nl

050 317 64 15

Coverfoto: Koos Komdeur, ontwerp: Rietje van Zwol